

A Study of Chronological History of the Cross-Cultural Marriage in Korea

*Punchida Saenphithak*¹

Abstract

The Cross-Cultural Marriage of Koreans with other nationalities began long time ago. It was divided into four eras; cultural marriage in ancient times, Japan colonization, Korean War, and after 1990 onwards. This article aims to analyze the cross-cultural marriage in Koreans diachronically including the study of cross-cultural marriage backgrounds, the factors of increasing of cross-cultural marriage, the problems and influences of the cross-cultural marriage in Korea.

Keywords: Korean, cross- cultural marriage, Japan colonization

¹ Lecturer, Faculty of International Studies, Price of Songkla University, Phuket Campus punchida.s@phuket.psu.ac.th

การศึกษาการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของชาวเกาหลี ตามประวัติศาสตร์ลำดับกาล

ปริญชิตา แสนพิทักษ์²

บทคัดย่อ

การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในสังคมเกาหลีเกิดขึ้นมาแต่ยาวนาน ซึ่งแบ่งเป็น 4 ยุค ได้แก่ ระยะเวลาแรก การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้ปกครองและการแต่งงานของสามัญชนในสมัยโบราณ ระยะเวลาที่สอง การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในช่วงที่เกาหลีตกเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่น ระยะเวลาที่สาม การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในช่วงสงครามเกาหลี และระยะที่สี่ การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมหลังปี ค.ศ.1990 จนถึงปัจจุบัน (ค.ศ. 2015) บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของชาวเกาหลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ลักษณะขั้นตอนและรูปแบบของการแต่งงาน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มจำนวนของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม ผลกระทบและปัญหาที่เกิดขึ้นจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมเกาหลี

คำสำคัญ: คนเกาหลี, การแต่งงานข้ามวัฒนธรรม, ยุคอาณานิคมญี่ปุ่น

³ อาจารย์คณะวิเทศศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต
punchida.s@phuket.psu.ac.th

บทนำ

เพศสัมพันธ์และความปรารถนาจะมีเพศสัมพันธ์ เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติสำหรับมนุษย์ทุกคนในทุกสังคมวัฒนธรรม และการแต่งงานสร้างครอบครัวก็เป็นปรากฏการณ์สากล ที่เราพบเห็นได้ในสังคมวัฒนธรรมทุกแห่งหนทั่วโลกเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม แต่ละสังคมวัฒนธรรมอาจมีรูปแบบของครอบครัวและกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการแต่งงานแตกต่างกันออกไป กฎเกณฑ์การแต่งงานที่มีลักษณะคล้ายกันในแทบทุกสังคมคือ ข้อห้ามเรื่องรักร่วมสายโลหิต (Incest Taboo) นั่นคือ เราไม่ได้รับอนุญาตให้แต่งงานหรือมีเพศสัมพันธ์กับพ่อแม่ พี่น้อง และลูกของเรา นอกเหนือไปจากข้อห้ามเรื่องนี้แล้วดูเหมือนว่า สังคมวัฒนธรรมแต่ละแห่งจะมีความหลากหลายในการกำหนดว่าสมาชิกสังคมจะแต่งงานกับใคร แต่งงานอย่างไร หรือมีคู่สมรสได้กี่คน นอกจากนั้น สังคมวัฒนธรรมแต่ละแห่งก็มีระดับของความเข้มงวดในการควบคุมเพศสัมพันธ์แตกต่างกันออกไป (ยศ สันตสมบัติ, 2540, น.95)

จากประวัติศาสตร์ของประเทศเกาหลีพบว่า การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นและมีมานานในสมัยก่อนการที่หญิงชายต่างเชื้อชาติ ศาสนา หรือต่างถิ่นต่างแดนจะมาพบรัก และแต่งงานกันเป็นเรื่องยาก เพราะนอกจากปัญหาระยะทางที่ห่างไกลแล้ว ยังมีอุปสรรคในเรื่องวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ในหมู่ผู้ปกครองหรือชนชั้นสูงมักมีทัศนะว่า การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมเป็นอันตรายต่อความมั่นคง ดังนั้น จึงมักควบคุมกันอย่างเคร่งครัด อย่างไรก็ตาม ชนชั้นผู้ปกครองเองก็ใช้การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมเป็นการรักษาดุลอำนาจระหว่างกลุ่มผู้ปกครองต่างกลุ่มต่างชาติพันธุ์เช่นกัน การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมได้ปรากฏในรูปแบบการแต่งงานกับประเทศอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกัน เช่น จีน ญี่ปุ่น มองโกล ส่วนใหญ่เกิดจากการแต่งงานที่ไม่พึงประสงค์คือ การแต่งงานจากสถานการณ์ที่ถูกบีบบังคับ ทางสังคมและการเมือง การถูกส่งเป็นเชลย หรือการถูกกดขี่ข่มเหง ฯลฯ ในขณะเดียวกันนั้น เด็กที่ถือกำเนิดจากการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมอาจได้รับการรังเกียจทางสังคม แต่ก็ไม่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชาวจีน ชาวญี่ปุ่น และชาวมองโกล มีรูปลักษณะที่ไม่แตกต่างจากคนเกาหลีมากนัก ดังนั้น จึงทำให้ผู้คนเหล่านี้มีลักษณะทางด้านกายภาพโดยทั่วไปแล้วคล้ายคลึงกันมาก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านรูปร่าง หน้าตา สีผิว สีผม เป็นต้น

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของชาวเกาหลี

ตามลำดับกาล โดยศึกษาจากเอกสารวิจัย (Documentary Research) ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Methods) และเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้แก่ เอกสารทางวิชาการเกาหลีและสื่อออนไลน์

การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของชาวเกาหลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสามารถแบ่งออกเป็น 4 ยุค ดังต่อไปนี้

1. การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้ปกครองเมืองในสมัยโบราณ

ประเทศเกาหลีได้รับการถูกรุกรานจากชนเผ่าต่างๆ มาตั้งแต่สมัยโบราณ และสืบเนื่องมาจากประเทศเกาหลีได้ถูกรุกรานจากชนเผ่าต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียง การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมกับประเทศใกล้เคียงสามารถเรียกได้ว่าเป็นหนทางในการรักษาดุลอำนาจระหว่างกลุ่มผู้ปกครองต่างกลุ่มต่างชาติพันธุ์ จึงก่อให้เกิดการแต่งงานในรูปแบบทางการเมือง ซึ่งมักไม่ได้เกิดจากความสมัครใจของผู้แต่งงานทั้งสองฝ่าย สำหรับประเทศเกาหลีนั้นได้มีการบันทึกทางประวัติศาสตร์ไว้ว่าการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมนั้น เริ่มขึ้นตั้งแต่ศตวรรษที่ 13 ในสมัยสามอาณาจักร (อาณาจักรชิลลา แพกเจ และโคกูรยอ) กษัตริย์เกาหลีพระนามว่า กษัตริย์ “ซูโร” (수로왕) เมืองคิมกวันคยา (금관가야) แห่งอาณาจักรคยา (가야) ซึ่งเป็นอาณาจักรเล็กๆ ในประเทศเกาหลี ได้อภิเษกสมรสกับเจ้าหญิง “ฮอวังอก” (허왕옥) จากประเทศอินเดีย พระนางเดินทางข้ามน้ำข้ามทะเลมายังประเทศเกาหลี จึงนับได้เป็นการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมครั้งแรกที่เกิดขึ้นในประเทศเกาหลี ไม่เพียงเท่านั้นการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่างอาณาจักรเกาหลีและประเทศใกล้เคียงกันก็ยิ่งปรากฏออกมาอย่างต่อเนื่อง และเป็นการแต่งงานที่มีวัตถุประสงค์ในการสร้างอำนาจให้แก่อาณาจักรเช่นเดียวกัน เช่น ในสมัยกษัตริย์ชุลรยอล (출려왕) แห่งอาณาจักรโครยอ (고려) ได้อภิเษกสมรสกับเจ้าหญิงแห่งมองโกล และการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่างกษัตริย์เกาหลีและเจ้าหญิงของประเทศจีนว่ากันว่าการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมกับเจ้าหญิงของประเทศจีนมีระยะเวลาอันยาวนานถึง 100 ปีทีเดียว

ประเทศเกาหลีในสมัยสามก๊ก ซึ่งประกอบด้วยอาณาจักรใหญ่ อันได้แก่ อาณาจักรชิลลา อาณาจักรแพกเจ และอาณาจักรโคกูรยอ และมีอาณาจักรเล็ก ๆ ได้แก่ อาณาจักรครายา ซึ่งมักทำสงครามกันตลอดเวลา การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมเกิดขึ้นครั้งแรกที่เมืองคิมกวันคายา อาณาจักรครายาได้ล่มสลายลง หลังจากที่อาณาจักรชิลลาเข้าโจมตีและถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรชิลลา

กษัตริย์ “ซูโร” (수로왕) เมืองคิมกวันคายา
และเจ้าหญิง “ฮอวังอก” (허왕옥) แห่งอินเดีย

ไม่เพียงแต่การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมจะเกิดขึ้นแค่ระบบชนชั้นปกครองเท่านั้น หญิงสาวชาวเกาหลีในสมัยนั้นได้รับผลกระทบจากการรุกรานของอาณาจักรใกล้เคียง และตกเป็นเหยื่อของสังคมเช่นเดียวกัน ในสมัยก่อนสังคมเกาหลีให้ความสำคัญทางคติจารีตประเพณีอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการรักษาวล สงวนตัว “พรหมจรรย์” ซึ่งให้บรรทัดฐานความดีงามของหญิงสาวไว้ที่ความบริสุทธิ์ทางร่างกายจนเป็นจารีตประเพณี ในสมัยราชวงศ์ชิลลาของจินหญิงสาว

ชาวเกาหลีถูกจับกุมและถูกย้าย หลังจากที่ยิงสาวส่วนหนึ่งได้กลับไปยังเกาหลี พวกเขาได้รับการรังเกียจทางสังคมทำให้ต้องออกมาอาศัยอยู่ในพื้นที่อื่น การเกิดขึ้นของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในเวลานั้นจึงเป็นการแต่งงานทางการเมืองของผู้ปกครองเสียส่วนใหญ่ ส่วนหญิงสาวเกาหลีโดยทั่วไปมักได้รับผลกระทบจากการถูกรุกรานจากประเทศรอบข้าง และการแต่งงานที่เกิดจากความรักหรือความสมัครใจค่อนข้างไม่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน

2. การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในช่วงที่เกาหลีตกเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่น

ในช่วงประเทศเกาหลีตกเป็นอาณานิคมของประเทศญี่ปุ่นระหว่าง ค.ศ 1910 จนถึง ค.ศ 1945 เกิดรูปแบบการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของหญิงสาวชาวเกาหลีที่หลากหลาย เช่น ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 ใน ค.ศ 1914-1918 เศรษฐกิจของจักรวรรดิญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่ดีขึ้นมาก ชาวเกาหลีจำนวนมากย้ายถิ่นฐานไปประเทศญี่ปุ่น เพื่อหลีกเลี่ยงจากสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก ความแห้งแล้งทางด้านผลิตผลการเกษตร หญิงสาวชาวเกาหลีส่วนใหญ่ย้ายไปเพื่อวัตถุประสงค์แต่งงานกับเกษตรกรชาวญี่ปุ่น บางครั้งหญิงสาวชาวเกาหลีตกอยู่ในสถานะ “ภรรยาลับ” ของผู้ชายญี่ปุ่นซึ่งไม่ได้ถูกยอมรับในสังคม และได้รับการรังเกียจจากสังคม ในระหว่างปี ค.ศ.1910 ถึง ปี ค.ศ.1924 เกิดรูปแบบการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมผ่านกระบวนการในสังคมเกาหลี เรียกว่า “เจ้าสาวผ่านรูปถ่าย” (사진신부) เป็นการแต่งงานระหว่างหญิงสาวชาวเกาหลีและเกษตรกรไร้ที่อยู่ในรัฐฮาวาย ประเทศสหรัฐอเมริกา หญิงสาวชาวเกาหลีที่ประสงค์จะย้ายถิ่นฐานไปอเมริกา ส่งรูปถ่ายและจดหมายของตัวเองไปยังคู่หูตัวที่ประสงค์จะแต่งงาน ว่ากันว่ามีความนิยมหญิงสาวเกาหลีที่แต่งงานและย้ายถิ่นฐานไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามีประมาณ 1,100 คน ในช่วงปีค.ศ. 1937 สงครามจีนและญี่ปุ่นและในปี ค.ศ. 1941 สงครามแปซิฟิก (สงครามมหาเอเชียบูรพา) (ลิมนุง, 1997) ชาวเกาหลีจำนวนมากถูกนำไปเป็นแรงงานเหมืองแร่และถูกบังคับเกณฑ์ ไปเป็นทหารในการรบ ในขณะที่ผู้หญิงถูกบังคับให้เป็นนางบำเรอ (comfort women) ให้แก่ทหารญี่ปุ่นในสนามรบ

“เจ้าสาวผ่านรูปถ่าย ” (사진 신부)

3. การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในช่วงสงครามเกาหลี

หลังจากที่ญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้ ปิตุฆาตสงครามโลกครั้งที่ 2 คาบสมุทรเกาหลีได้รับอิสระหลังถูกปกครองโดยจักรพรรดิญี่ปุ่นมากกว่า 35 ปี ในช่วงปี ค.ศ. 1950 จนถึง ค.ศ. 1964 เกาหลีประสบปัญหาภายในประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง มีการเพิ่มขึ้นของทหารชาวอเมริกันเข้ามาประจำการในคาบสมุทรเกาหลี จากผลลัพธ์ของการเข้ามาของทหารอเมริกันก่อให้เกิดการเพิ่มจำนวนขึ้นของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่างหญิงสาวชาวเกาหลีและทหารชาวอเมริกัน ในสังคมเกาหลีจะเรียกหญิงสาวเหล่านั้นว่า “ย็องกงจู” (양공주)⁴ ซึ่งมีความหมายว่า เจ้าหญิงของต่างชาติ หรือในภาษาอังกฤษจะใช้คำว่า “GI Brides” คำนี้บอกถึงหญิงสาวที่มีความสัมพันธ์ทางเพศหรือแต่งงานกับทหารอเมริกันอย่างที่ถูกกล่าวมาข้างต้น หญิงสาวเกาหลีที่คำประณามเหล่านี้จะได้รับการดูถูก รังเกียจจากสังคมและถูกตราหน้าว่าทรยศต่อเชื้อชาติตัวเอง ไม่เพียงเท่านั้นเด็กที่เกิดมาจะถูกแบ่งแยกและได้รับการดูหมิ่นจากสังคมเช่นเดียวกัน ในช่วงปี ค.ศ. 1950 จนถึง ค.ศ. 1964 มีจำนวนหญิงสาวชาวเกาหลีที่แต่งงานกับทหารอเมริกันมากถึง 6,000 คน และส่วนใหญ่ได้ย้ายถิ่นฐานไปใช้ชีวิตยังต่างประเทศ

⁴ Hye-Kyung Lee Professor “International Marriage and the State in South Korea”, dept. of Sociology & Media Information, Pai Chai University 2010

“ยังคงจู” (양공주) หญิงสาวที่ค้าประเวณี “GI Brides”
หญิงสาวเกาหลีที่แต่งงานกับทหารอเมริกัน

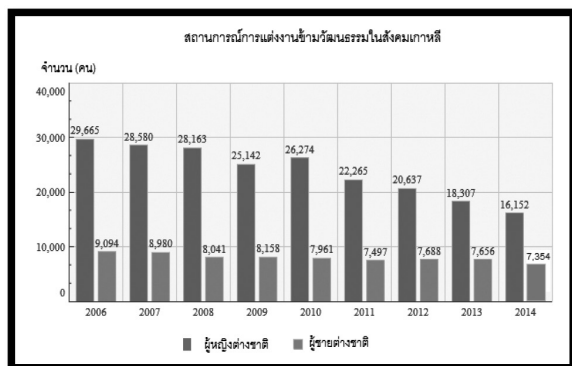
4. การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมหลังปี ค.ศ. 1990 จนถึงปัจจุบัน

ตั้งแต่อดีตบรรพบุรุษของชาวเกาหลีย้ายถิ่นฐานตั้งเป็นชุมชนในต่างประเทศทั้ง ญี่ปุ่น จีน สหรัฐอเมริกา เยอรมัน ตะวันออกกลาง รวมไปถึงประเทศต่างๆ ทั่วโลก ผู้ย้ายถิ่นฐานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแรงงานหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็น คนงาน พยาบาล คนทำเหมืองแร่ เกษตรกร ก่อให้เกิดที่มาของ “เกาหลีย้ายถิ่นฐานไปยังประเทศต่างๆ ทั่วโลก” หลังจากเกาหลีมุ่งพัฒนาประเทศจนประสบความสำเร็จกลายเป็นประเทศที่พัฒนาทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้หนุ่มสาวเกาหลีในชนบทต่างมุ่งหน้าเข้าสู่เมืองเพื่อค้นหางานและสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเกิดการขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมจำพวกก่อให้เกิดมลภาวะ อันตราย และใช้แรงงานหนักจากการขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมดังกล่าว ทำให้เกาหลีต้องการแรงงานชายชาวต่างชาติเข้ามาใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรมอย่างมาก เพื่อทดแทนแรงงานภาคอุตสาหกรรมภายในประเทศ

เนื่องจากอัตราการเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างชาติที่เข้ามาในประเทศเกาหลี ส่งผลให้เกิดการแต่งงานข้ามชาติเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากปี ค.ศ. 1990 เกิดการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมระหว่างหญิงสาวเกาหลีและแรงงานชายชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมได้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบอีกครั้ง สภาพความเจริญของสังคมเกาหลีที่พัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการหางานทำและการศึกษาที่เปิดกว้าง

ทางสังคมระหว่างเพศชาย-หญิง ส่งผลให้หญิงสาวชาวเกาหลีที่ไม่ประสงค์ที่จะอยู่ในชนบท เนื่องจากทำงานหนักในไร่นา อีกทั้งหนุ่มเกาหลีที่ทำอาชีพเกษตรกรไร่นา ไม่น่าดึงดูดใจ หญิงสาวชาวเกาหลีต่างอพยพเข้าไปอาศัยในเมืองเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้ชายเกาหลีในเขตพื้นที่ชนบททางไกลประสบปัญหาในการหาเจ้าสาวในท้องถิ่นของตัวเอง จึงนำไปสู่ “ธุรกิจการหาคู่” หรือการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมที่เรียกว่า “인터넷주둔신부” (เจ้าสาวทางอินเทอร์เน็ต) ผู้ชายเกาหลีที่ต้องการเจ้าสาวจากต่างแดนจะติดต่อกับหน้าหรือผ่านระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อเลือกเฟ้นหญิงสาวชาวจีน เวียดนาม กัมพูชา หรือประเทศอื่นๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้การแต่งงานระหว่างชาวเกษตรกรและหญิงสาวชาวต่างชาติโดยผ่านธุรกิจการหาคู่ได้เพิ่มจำนวนอย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นทางเลือกสำคัญสำหรับผู้ชายเกาหลีที่ไม่ได้แต่งงานหรือชายที่ผ่านการหย่าร้างมาก่อน จากการเพิ่มขึ้นของอัตราการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมโดยผ่านธุรกิจการหาคู่ส่งผลให้เกิดอัตราการเพิ่มขึ้นของเด็กลูกครึ่งในสังคมเกาหลีอย่างมาก

ตารางที่ 1 แสดงสถานการณ์การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในสังคมเกาหลี
ในปี ค.ศ 2006- ค.ศ 2014

*자료 출처 : 통계청 신하 ‘국가통계포털’ (KOSIS), <http://kosis.kr>

จากตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้หญิงต่างชาติและผู้ชายต่างชาติที่แต่งงานข้ามวัฒนธรรมในสังคมเกาหลีในระหว่างปีค.ศ. 2006 ค.ศ. 2014 โดยในปี

ค.ศ. 2006 มีจำนวนผู้หญิงชาวต่างชาติที่แต่งงานในสังคมเป็นจำนวน 29,665 คน มีจำนวนผู้ชายชาวต่างชาติที่แต่งงาน 9,094 คน ในปี ค.ศ. 2007 มีจำนวนผู้หญิงชาวต่างชาติที่แต่งงานในสังคมเป็นจำนวน 28,580 คน มีจำนวนผู้ชายชาวต่างชาติที่แต่งงาน 8,980 คน ในปี ค.ศ. 2008 มีจำนวนผู้หญิงชาวต่างชาติที่แต่งงานในสังคมเป็นจำนวน 28,163 คน มีจำนวนผู้ชายชาวต่างชาติที่แต่งงาน 8,041 คน ตามลำดับ จนกระทั่งในปี ค.ศ. 2014 มีจำนวนผู้หญิงชาวต่างชาติที่แต่งงานในสังคมเป็นจำนวน 16,152 คน ในขณะเดียวกันมีจำนวนผู้ชายชาวต่างชาติที่แต่งงาน 7,354 คน ถึงแม้จำนวนการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในสังคมเกาหลีจะลดน้อยลง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการแต่งงานระหว่างผู้ชายและผู้หญิงชาวต่างชาติแล้วพบว่า อัตราการแต่งงานของผู้หญิงต่างชาติสูงกว่าผู้ชายต่างชาติอย่างมาก

ดังที่กล่าวมาข้างต้นการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในสังคมเกาหลี สามารถวิเคราะห์ได้ 4 ระยะดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงรูปแบบการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในสมัยโบราณ	การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในช่วงสมัยโบราณ เป็นการแต่งงานระหว่างผู้ปกครอง ซึ่งเป็นการแสวงหาอำนาจและรักษาดุลอำนาจระหว่างกลุ่มผู้ปกครองต่างกลุ่มต่างชาติพันธุ์ การแต่งงานจึงอยู่ในรูปแบบการภาคบังคับหรือการถูกบีบบังคับทางการเมือง คู่แต่งงานมักไม่ได้ยินยอมพร้อมใจในการแต่งงานนั้น
การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในช่วงที่เกาหลีตกเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่น	ระยะแรกของรูปแบบการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมที่เรียกว่า “사친신부” (เจ้าสาวผ่านรูปถ่าย) ว่ากันว่าเป็นวิธีการที่หาเจ้าสาวผ่านทางรูปถ่าย หญิงสาวชาวเกาหลี ชาวญี่ปุ่น และชาวจีนนิยมใช้วิธีนี้เพื่อหาคู่ชีวิตซึ่งเป็นชาวอเมริกัน เมื่อชาวอเมริกันเลือกหญิงสาวผ่านทางรูปถ่ายนั้น หญิงสาวเหล่านั้นจะเดินทางไปดูตัวและถ้าเกิดฝ่ายชายพึงพอใจในตัวหญิงสาวนั้น หญิงสาวจะถูกเลือกถึงจะมีโอกาสใช้ชีวิตในต่างประเทศ

การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในช่วงสงครามเกาหลี	ในช่วงสงครามสงครามเกาหลี มีการเพิ่มขึ้นของทหารอเมริกันที่เดินทางเข้ามาในประเทศเกาหลี เกิดหญิงสาวที่เรียกว่า “ย็องกงจู” (양공주) หมายถึง หญิงสาวที่ค้าประเวณีกับทหารชาวอเมริกัน ในช่วงนั้นเกิดการแต่งงานระหว่างหญิงสาวเกาหลีและทหารชาวอเมริกันเพิ่มมากขึ้น หญิงสาวชาวเกาหลีเหล่านั้นแต่งงานและย้ายตามสามีไปใช้ชีวิตที่ต่างประเทศ
การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมหลังปี ค.ศ. 1990 จนถึงปัจจุบัน	ช่วงหลังปี ค.ศ. 1980 เกิดการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในรูปแบบธุรกิจทางสังคมเกาหลี โดยผ่านรูปแบบที่เรียกว่า “인터넷주신부” (เจ้าสาวทางอินเทอร์เน็ต) สืบเนื่องมาจากประเทศเกาหลีได้ก้าวสู่ประเทศอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ คนเกาหลีต่างแสวงหาความสะดวกสบายในสังคมเมืองใหญ่มากขึ้น รวมถึงการศึกษาขยายตัวอย่างมาก หญิงสาวเกาหลีต่างมุ่งหน้าเข้าสู่เมืองเพื่อค้นหางานและสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ก่อให้อัตราการแต่งงานของหญิงสาวเกาหลีและชายชาวชนบทลดลง เกิดธุรกิจใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของชายหนุ่มที่มีความต้องการหาคู่แต่งงานโดยเป้าหมายส่วนใหญ่ คือ หญิงสาวต่างชาติ เช่น เวียดนาม ฟิลิปปินส์ หรือประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความต้องการหลบหนีจากสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก

ตารางข้างบนได้แสดงถึงรูปแบบการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมนั้น ได้มีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย จนกระทั่งการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการแต่งงานในปัจจุบันซึ่งเรียกว่า เป็นสิ่งที่ไร้พรมแดนจากวิวัฒนาการความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี

จากการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในสังคมเกาหลีที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น สามารถวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มจำนวนของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม

ในสังคมปัจจุบันได้ดังต่อไปนี้

1. การเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของชายเกาหลิที่ไม่สามารถแต่งงานกับหญิงสาวเกาหลิในประเทศได้
2. ค่านิยมของหญิงสาวเกาหลิที่ไม่ต้องการใช้ชีวิตในชนบท รวมถึงโอกาสการศึกษาที่สูงขึ้น ส่งผลให้หญิงสาวเกาหลิแสวงหาความสะดวกสบาย และไม่ต้องการใช้ชีวิตในสังคมชนบท
3. การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและแนวความคิดของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมตามสังคมโลกในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมเป็นเรื่องปกติที่ไม่ได้รับการต่อต้านเมื่อเทียบกับสมัยก่อน
4. การหลีกหนีจากภาวะความยากจนของหญิงสาวในประเทศใกล้เคียง
5. การหลบหนีเข้าเมืองที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมจึงเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถหนีจากสภาพความลำบาก สามารถขอเปลี่ยนสภาพจากผู้อยู่ชั่วคราวเป็นผู้อยู่อาศัยได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายได้
6. การเพิ่มขยายของธุรกิจจับคู่ในสังคมเกาหลิ ผ่านเครือข่าย องค์กรสมาคม และเครือข่าย ซึ่งปัจจุบัน ค่านิยมการแต่งงานกับคนต่างชาติส่วนใหญ่คิดว่าการแต่งงานกับคนต่างชาติทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ก่อให้เกิดเครือข่ายและธุรกิจที่ขยายตัวอย่างสูง

ผลกระทบและปัญหาของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในสังคมเกาหลิ

ปัจจุบันการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในสังคมเกาหลิประสบปัญหาต่างๆดังต่อไปนี้

1. ธุรกิจการจับคู่ เนื่องจากความต้องการของหญิงสาวต่างชาติที่ต้องการยกระดับสถานภาพทางสังคม ก่อให้เกิดขบวนการหลอกลวงหญิงสาวหรือการค้าประเวณีเพิ่มขึ้น หญิงสาวหลายประเทศต้องการแสวงหาความสุขสบาย แต่เมื่อได้เดินทางไปใช้ชีวิตกลับพบกับชีวิตที่ลำบากในชนบท
2. การเพิ่มจำนวนการย้ายถิ่นฐานของหญิงสาวชาวต่างชาติในประเทศเกาหลิมากขึ้น ปัจจุบันในแต่ละปีมีการอพยพของชาวต่างชาติเพิ่มขึ้นในเกาหลิ การอพยพนั้นเข้ามาหลายรูปแบบ เช่น การศึกษา การเข้ามาทำงาน รวมถึงถึงการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม เพื่อที่จะได้รับการรับรองอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ดังที่กล่าวมานั้น เพื่อที่จะได้เข้ามาทำงานหรือใช้ชีวิตในเกาหลิให้ถูกต้องตามกฎหมาย จึงเกิดรูปแบบการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมที่เรียกว่า

ธุรกิจการแต่งงานแบบหลากๆ

3. ปัญหาการดูหมิ่นและการแบ่งแยกทางสังคม สังคมเกาหลีจำแนกคนออกตามฐานะของภาพพจน์ของประเทศต้นกำเนิดของผู้อพยพ คนที่มาจากประเทศที่ยากจนกว่า เช่น จีน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ ไทย บังคลาเทศ เนปาล และยังเป็นคนผิวสีต่ำ มักจะไม่ได้เป็นที่ยอมรับทางสังคม ดังนั้น ก่อให้เกิดการต่อต้านด้วยวาจา การวิพากษ์วิจารณ์ เช่น กรณีของเด็กชายอายุ 9 ขวบ ที่มีแม่เป็นชาวแซมเบียกับพ่อชาวเกาหลีถูกรังเกียจเดียดฉันท์จากเพื่อนร่วมชั้นว่า เป็น “คนจน ชอบสร้างปัญหาและโง่” อีกทั้งเรียกเขาว่า “ไอ้หน้าลิง” ทั้งๆที่เขาพูดภาษาเกาหลีได้อย่างคล่องแคล่ว ทั้งนี้ เนื่องจากสีผิวของเขาเป็นสีต่ำ (ดาร์รงค์ ฐานดี, 2556, น.18-19)

4. อัตราการหย่าร้างที่เพิ่มสูงขึ้น การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมไม่ได้เกิดจากความรักความผูกพันหรือการใช้เวลาเรียนรู้ระหว่างกัน หญิงสาวต่างชาติจึงมักประสบปัญหาความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความยากลำบากในภาษา ความยากลำบากในการปรับตัวเรียนรู้ของคู่สมรส การทำร้ายร่างกาย รวมไปถึงปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างแม่สามี

5. ปัญหาทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อเด็กลูกครึ่ง อัตราการเพิ่มขึ้นของเด็กลูกครึ่งเป็นผลจากการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมมาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2004 ลูกที่เกิดมาจากคู่แต่งงานข้ามวัฒนธรรม โดยเฉพาะหญิงสาวจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร และประสบปัญหาที่ไม่สามารถเข้าเรียนได้ เนื่องจากความแตกต่างด้านสีผิวและวัฒนธรรม ซึ่งครอบครัวของเด็กเหล่านี้มักจะอยู่ในครอบครัวที่รายได้ต่ำ ทำให้ไม่มีโอกาสที่จะจ้างครูสอน ทำให้มีปัญหาร่องภาษาเกาหลี ทำให้เรียนรู้ช้า

การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในสังคมเกาหลีมีรูปแบบวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ซึ่งการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมแบ่งเป็น 4 ยุค ได้แก่ระยะแรก การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้ปกครองเมืองในสมัยโบราณและการแต่งงานของสามัญชน ระยะที่สอง การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในช่วงที่เกาหลีตกเป็นอาณานิคมของญี่ปุ่น ระยะที่สาม การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในช่วงสงครามเกาหลี และระยะที่สี่ การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมหลังปีค.ศ. 1990 จนถึงปัจจุบัน (ค.ศ.2015) จากการศึกษาทราบว่า การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมมีปัจจัยหลากหลายประการ เช่น การหลีกเลี่ยงจากสภาพความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก การแต่งงานในรูปแบบการทางสังคมการเมือง ค่านิยมของหญิงสาวที่ไม่ต้องการใช้ชีวิตใน

ชนบท การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและแนวความคิดของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมตามสังคมโลกในยุคปัจจุบัน ปัจจุบันการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมในเกาหลีได้ขยายตัวมากขึ้น โดยผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัยและขบวนการทางบริษัท จัดหาคู่ทางอินเทอร์เน็ต และปัจจุบันการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมก่อให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมเกาหลี

เอกสารอ้างอิง

- ดำรงค์ ฐานดี. (2556). *อคติต่อชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเกาหลีใต้*. ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริรัตน์ แอสสกุล. (2551). การแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของผู้หญิงชนบทในเขต จังหวัดอุดรธานี. *เอเชียปริทัศน์*. 29(1) 36-57.
- JieZong & Jeanne Batalova. (2014). *Korean Immigrants in the United States*. Retrieved from: <http://www.migrationpolicy.org/article/korean-immigrants-united-states>.
- National Archives of Korea. (2006). *History of Overseas Koreans*. Retrieved from: <http://theme.archives.go.kr/next/immigration/viewMain.do>
- Patterson, W. (1988). *The Korean Frontier in America: Immigration to Hawaii, 1896-1910*. Honolulu: University of Hawaii Press.
- Pyong G.M. (2013). *Koreans in North America: Their Twenty-First Century Experiences*. Lanham: Lexington Books.
- Wikipedia. (2016). *Koreans Americans*. Retrieved from: https://en.wikipedia.org/wiki/Korean_Americans.
- Yoon, I. (1997). *On My Own: Korean Businesses and Race Relations in America*. Chicago: University of Chicago Press.
- 공미혜 (1994) *여성문제의 역사적 배경*. 지역사회. 한국지역사회연구회.
- 김원홍 외 (1999). *오늘의 여성학*. 서울. 건국대출판부.
- 통일 미래 길잡이/현장과 사람. (2015). *다문화 시대에 적합한 통일은*. Retrieved from: <http://www.unikorea.go.kr/>.